

A Világítástechnikai Társaság hírlevele

3.évf. 4.szám 2004. október

A CIE ELNÖKE A VILÁGÍTÁS HÁZÁBAN

A Nemzetközi Világítástechnikai Bizottság (CIE) elnöke, Dr. Wout van Bommel úr nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott 2004. szeptember 16-án a zsúfolásig megtelt Világítás Házában, a világítás biológiai és vizuális hatásairól és ezek gyakorlati jelentőségéről a világítás tervezésében. Előadásában elmondta, hogy az optimális látóteljesítmény biztosításához a munkafelületen és a munkahely egészében jó világítást kell biztosítani. Ez napjainkban, amikor a munkaerő átlagos életkora nő, fokozottan fontos. Az elmúlt 20-25 évben végzett orvosi és biológiai kutatások rámutattak arra, hogy a jó világítás nemcsak azt jelenti, hogy jól kell tudni észlelni a munkafeladatot. A szemünkbe jutó optikai sugárzás további nem-vizuális biológiai hatásokat is kivált.

A fény pozitív hatással lehet egészségünkre, valamint hozzájárulhat ahhoz, hogy jól érezzük magunkat. Ezt a hatást elsősorban a biológiai óránkra gyakorolt hatással fejt ki az optikai sugárzás. Biológiai óránk az agyunkban van, és idegi kapcsolatot köti össze a szemünkkel. Ez az óra szabályozza napi életritmusunkat, szabályozza a különböző hormonok termelését, s ezen keresztül befolyásolja hangulatunkat, éberségünket, az ébrenléti és alvási ciklusunkat, testhőmérsékletünket és sok más biológiai hatást. 2002-ben új foto-receptort fedeztek fel a szemben, s ez nagyban hozzájárult a fentiekben vázolt jelenségek megértéséhez.

Számos vizsgálatot végeztek már annak érdekében, hogy tisztázzák, miként befolyásolják a különböző világítási rendszerek az ezek mellett dolgozó emberek egészségét, éberségét, kényelmét. A vizsgálatokból nyilvánvalóvá vált, hogy a jó és egészséges világítási rendszerek tervezéséhez nem elegendő a szokásos világítási előírásokat betartani. Jótékony lehet, ha mind a világítás szintjét, mind annak színét szabályozni lehet.

A világítás minőségét nemcsak a munkafelületet érő fény szabja meg, de az emberi szembe jutó fénynek is nagy szerepe van ebben. A munkahelyen való jó világítással nem csupán a dolgozó egészségét és kényelmét biztosíthatjuk, de fontos lehet a hatékonyabb munkavégzés biztosítása érdekében, növekedhet a munkavégzés biztonsága és csökkenhet a hiányzások száma. Ipari gyakorlatból vett példán bemutatta, hogy a megvilágítást 300 luxról 500 luxra növelve 8%-os termelékenység növekedést lehetett elérni. Az előadás alapján készült cikk a tervek szerint megjelenik az Elektrotechnika folyóiratban.

SZABVÁNYFIGYELŐ

Hírlevelünk legutóbbi számának megjelenése óta a világítástechnikával

kapcsolatos következő új szabványok jelentek meg:

MSZ EN 50107-1:2002/A1:2004 Legalább 1 kV, de legfeljebb 10 kV névleges üresjárású feszültségről működő jelzők és világító kisülősövegek létesítményei.

1. rész: Általános követelmények

MSZ EN 60929:2004 Váltakozó feszültségről táplált elektronikus fénycsőelőtétek.

Működési követelmények

MSZ EN 60598-2-20:1997/A2:2004 Lámpatestek. 2-20 rész: Egyedi követelmények.

Díszvilágítási füzérek

A szabványokat az MSZT címoldalas jóváhagyó közleménnyel vezette be magyar nemzeti szabványként. Ennek megfelelően szövegük az eredeti angol nyelvű szöveg.

TANFOLYAM ELADÓK RÉSZÉRE

A MEE Világítástechnikai Társasága az ősz folyamán szakmai továbbképzést indít olyan áruházi és bolti eladók részére, akik világítástechnikai termékek eladásával foglalkoznak. A 12 órás tanfolyamot elismert szakemberek tartják. Az oktatás nov. 13-tól kezdődően 3 alkalommal, mindig szombat délelőtt történik. A tanfolyam költsége: 24.000 Ft + ÁFA/fő. Amennyiben tanfolyamunk felkeltette figyelmét, az alábbi elérhetőségeken tud érdeklődni, jelentkezni: mobil: 06-30/537-9897, e-mail: vtt@mee.hu, levél: 1042. Budapest, Árpád út 67. I/6. Jelentkezési határidő: 2004. október 15.

RENDEZVÉNY NAPTÁR

- Intelligens épület konferencia és kiállítás. 2004 okt. 14, Hotel Mercure, 1013 Budapest, Krisztina körút 41-43. További információ: www.elektroinstallateur.hu/intelligens
- Lux et Color Vespremiensis 2004 konferencia, 2004. okt. 21. VEAB Veszprémi Székháza, Vár u. 37. A Veszprémi Egyetem és a VEAB Alkalmazott fény- és színtani munkabizottság rendezvénye, melynek célja a fény- és színtan területén elért eredmények bemutatása a hazai szakembereknek és PhD hallgatóknak. Jelentkezés, további információ a bodrogi@almos.vein.hu e-mail címen.
- e+e nemzetközi elektrotechnikai és elektronikai szakvásár, Budapest, 2004. 10. 20-22, Syma rendezvénycsarnok, 1146 Budapest, Ifjúság útja 2.
- MATELEC világítás- és elektrotechnikai szakkiállítás, Madrid, 2004. okt. 26-30. További információ: www.matelec.ifema.es
- 5. Európai szimpózium az éjszakai égbolt megóvásáról. Belgium, 2005. május 6-7. További információ: www.darksky.org
- 10. LUX EUROPA konferencia, Berlin, 2005. 09. 19-21. Előadások tartására a lichttechnik@ee.tu-berlin.de e-mail címen lehet jelentkezni. Három fajta előadással lehet jelentkezni: 15 perces szakmai előadással, poszterrel, és 5 perces rövid szóbeli ismertetéssel kiegészített poszterrel. A

konferencia témái: fénykeltés, bel- és kültéri világítás, intelligens energiahatékony gazdaságos világítási rendszerek, a fény dinamizálása, természetes világítás, fény és egészség, fotobiológia és fotokémia, fény és környezet.
Hivatalos nyelvek: angol, francia, német. A jelentkezések elfogadásáról a szerzőket 2004 végéig értesítik.

HOZZÁFÉRHETŐVÉ TETTÉK A HATÉKONY VILÁGÍTÁSI KEZDEMÉNYEZÉS (ELI) ANYAGAIT

A Hatékony Világítási Kezdeményezés (ELI) célja, hogy világszerte hatékony világítási technikák alkalmazásával csökkentsék az üvegház-hatású gázok kibocsátását. A program 2000 és 2003 között 7 országban, Argentínában, Csehországban, Dél-Afrikában, a Fülöp-szigeteken, Lettországban, Magyarországon és Peruban működött.

Az ELI csapata és munkatársaik a program megvalósítása során több mint 100, az energiahatékony világítással kapcsolatos dokumentumot dolgoztak ki. A dokumentumok között vannak a kompakt fénycsövekre és más, hatékony világítási eszközökre vonatkozó műszaki specifikációk és vizsgálati módszerek, energetikai vállalkozások üzleti terv mintái, szakembereknek készült továbbképzési anyagok, közvilágítási dokumentumok, kompakt fénycsövekkel kapcsolatos reklámkampányok anyagai, vizsgálati eredmények, iskolai tantervek, piacelemzések, stb. A legtöbb dokumentum angol nyelvű, de egyes anyagok nemzeti nyelven íródtak. A magyar fejezetben megtalálható pl. a szakemberek továbbképzési programjának teljes, magyar nyelvű tananyaga, amit a tanfolyamok résztvevői CD-n kaptak kézhez.

Az ELI céljainak megfelelően a létrejött adatbázist hozzáférhetővé tették nemcsak a résztvevők, hanem bárki számára, azzal a szándékkal, hogy elősegítsék az energia-hatékony világítási módok széles körű elterjedését.

Az adatbázis az interneten a www.efficientlighting.net címen érhető el.

Az ELI a tevékenysége jövőben egy olyan terméktanúsítási rendszer kialakítására irányul, amely a világítási termékek felhasználóit minőségi szempontok alapján orientálja, különös tekintettel a távol-keleti gyártmányokra.

VILÁGÍTÁSTECHNIKAI ANKÉT

A hagyományoknak megfelelően idén is a szokott helyen, a Budapest V. Kossuth tér 6-8 alatti Technika Házában kerül megrendezésre a Világítástechnikai Ankét. A kétnapos (okt. 13-14) rendezvény tervezett előadásai:

(a lista nem végleges!)

Deme László: Stadionvilágítások. Tóth Zoltán: Fényforrás anyagtudományi fejlesztések. Jene Miklós: A Debreceni Repülőtér fénytechnikai rendszere.

Dr. Lantos Tibor – Némethné Vidovszky Ágnes dr.: Rendhagyó történelemóra II (in memoriam Csontváry Kosztka Tivadar). Molnár Károly:

Világítási kultúránk. Schulcz Gábor: Mikroszámítógépek a világítástechnikában.
Dr. Horváth József: 125 éves az izzólámpa. Majoros András: Belsőtéri
vizuális komfort. Dr. Kriston Vizi József: Fény a folklórban □ folklór a
fényben. Pelei Imre: A debreceni Nagytemplom világítása. Orlai Imre:
Alállomások világítása.

Az anketon való részvételre az Elektrotechnika folyóirat mellékletében található
jelentkezési lappal még lehet jelentkezni.

FÉNY a MEE VTT hírlevele. Szerkeszti: Arató András Felelős kiadó: Nagy János
VTT, 1042 Budapest, Árpád út 67 Internet: www.vilagitashaza.hu/vtt e-mail: vtt@mee.hu
(A javaslatokat, híreket, észrevételeket a fenti címekre várjuk.)